

Sygn. akt I PK 269/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa J. L.
przeciwko J. Spółce Akcyjnej K. w P.
o rentę uzupełniającą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt III APa 8/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążania strony powodowej kosztami
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23 maja 2014 r. W wyroku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 6 listopada 2013 r. i oddalił powództwo o zasądzenie na rzecz powoda skapitalizowanej renty wyrównawczej oraz renty wyrównawczej ze względu na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczeń powoda.

Wyrok zaskarżono w całości, zarzucając naruszenie art. 442¹ § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że:

1/ bieg terminu do dochodzenia renty wyrównawczej w oparciu o hipotetyczną emeryturę rozpoczyna się w dniu utraty prawa do renty z tytułu

wypadku przy pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, względnie w dacie, w której pozwany nabył prawo do hipotetycznej emerytury;

2/ dniem powstania szkody w majątku powoda (w rozumieniu tego artykułu) jest dzień w którym powód utracił prawo do renty wypadkowej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych względnie dzień, w którym przeszedłby na hipotetyczną emeryturę górniczą ze względu na wiek a nie dzień ujawnienia szkody rozumianej jako definitywna utrata szansy znalezienia zatrudnienia i szansy uzyskania jakichkolwiek dochodów w tym również z tytułu zasiłku dla bezrobotnych.

Nadto zarzucono naruszenie art. 5 k.c. poprzez uznanie, że „podniesienie zarzutu przedawnienia nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w sytuacji gdy to: a/ pozwana odpowiada za wypadek przy pracy, z powodu którego powód utracił możliwości zarobkowe, b/ powód wielokrotnie zwracał się z prośbą o przyjęcie go do pracy po zakończeniu okresu wypłacania renty wypadkowej przez ZUS, c/ podniesienie zarzutu przedawnienia miało miejsce dopiero na etapie postępowania odwoławczego, d/ za zastosowaniem art. 5 k.c. przemawia dysproporcja w sytuacji ekonomicznej stron”.

Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, zdaniem pełnomocnika skarżącego przemawia występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sformułowanego w formie następujących pytań:

„[...] która data w przypadku roszczeń okresowych z tytułu renty wyrównawczej powinna być uznana za datę powstania szkody od której należy liczyć bieg terminu przedawnienia z art. 442¹ § 1 i 3 k.c., w sytuacji gdy roszczenie te oparte na wyliczeniu hipotetycznej emerytury górniczej do której to emerytury powód byłby uprawniony w ramach świadczeń wypłacanych przez ZUS comiesięcznie gdyby skutki wypadku nie pozbawiły go możliwości wykonywania pracy górniczej warunkującej uznanie tego okresu jako zaliczonego do okresu uprawniającego do górniczej emerytury.”;

„[...] czy utrata możliwości zarobkowych przejawiająca się choćby w utracie szans na znalezienie pracy zgodnej z wiekiem i poziomem kwalifikacji może być potraktowana jako „nowa szkoda”, która ujawniła się dopiero w dacie utraty prawa do zasiłku do bezrobotnych i po wieloletnich próbach znalezienia pracy i dla tej nowej szkody termin należy liczyć odrębnie jako 3 letni z art. 442¹ § 3 k.c. bez

ograniczenia 10-letniego z § 1 tego przepisu jako, że w przypadku powoda jest to szkoda na osobie.”.

Pełnomocnik pozwanej wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie, ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pełnomocnik skarżącego jako uzasadnienie do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał wyłącznie na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że strona, która jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), powinna zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, wskazać argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych oraz wykazać, że zagadnienie to jest istotne, a jego rozstrzygnięcie będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia SN z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002). Ponadto, nie można uznać, iż zagadnienie prawne budzi poważne wątpliwości, jeżeli wnoszący skargę nie uzasadni tego przez wykazanie, że dotychczasowe orzecznictwo i doktryna nie dają w tym zakresie wystarczającego rozwiązania (postanowienie SN z 27 maja 2010 r., II PK 66/10, niepubl.).

Pełnomocnik skarżącego nie wykazał, że w tej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sformułowany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problem prawny został już rozstrzygnięty w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a Sąd Apelacyjny uwzględnił to orzecznictwo wydając zaskarżony wyrok. Odnośnie liczenia biegu terminu przedawnienia z art. 442¹ § 1 i 3 k.c., Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z 7 stycznia 2011 r., I PK 142/10, OSNP 2012 nr 5-6, poz. 61, czerpiąc w tym względzie z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu

Najwyższego z 19 listopada 1965 r., III PO 32/64, OSNCP 1966 nr 6, poz. 90. W wyroku z 7 stycznia 2011 r. Sąd Najwyższy wskazał, że poszczególne świadczenia (raty) rentowe przedawniają się jako świadczenia okresowe w terminie trzech lat od wymagalności każdej z rat; z kolei do roszczenia o rentę (o prawo do renty) z tytułu rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała i utraty wskutek tego (całkowitej lub częściowej) zdolności do pracy zarobkowej ma zastosowanie art. 442¹ k.c. lub art. 442 k.c. W dalszej kolejności Sąd Najwyższy opowiedział się za uznaniem (w granicach dopuszczalnej wykładni), że o ile w art. 442 § 1 zdanie pierwsze k.c. jest mowa o dowiedzeniu się o szkodzie, chodzi o szkodę polegającą na obniżeniu zarobków, a nie tylko o szkodę na osobie (uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia). Z kolei w wyroku z dnia 4 października 2011 r., I PK 48/11, Legalis nr 461847, Sąd Najwyższy stwierdził, że dla ustalenia momentu wyznaczającego początek biegu przedawnienia dochodzenia roszczenia istotne jest uzyskanie przez poszkodowanego wiedzy zarówno o fakcie powstania szkody, jak też o osobie zobowiązanej do jej naprawienia, przy czym art. 442¹ k.c. nie wiąże początku biegu przedawnienia z powzięciem przez poszkodowanego wiedzy o wysokości szkody. Jednak w sytuacji, gdy poszkodowany wie już o fakcie powstania szkody (np. o obniżeniu swoich zarobków w związku z przeniesieniem go na inne stanowisko pracy), okoliczność ta może być istotna z punktu widzenia ustalenia początku biegu przedawnienia, choćby rozmiar szkody i czas jej występowania nie były jeszcze znane.

W zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny zastosował przedstawiony wyżej pogląd odnośnie liczenia biegu przedawnienia z art. 442¹ k.c. do ustalonych okoliczności faktycznych tej sprawy. W tej sprawie ustalono natomiast, że: 1/ w odniesieniu do utraty prawa do renty wyrównawczej płaconej przez pozwaną do 20-tego każdego miesiąca, co nastąpiło 1 maja 2001 r., powód dowiedział się o szkodzie z dniem 21 maja 2001 r., 2/ w odniesieniu do braku nabycia prawa do emerytury górniczej – z chwilą ukończenia przez niego 50 lat, tj. z dniem 29 sierpnia 2008 r. Powód tymczasem wniósł pozew o zasądzenie skapitalizowanej renty wyrównawczej oraz renty wyrównawczej w dniu 28 listopada 2011 r.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

I.n